Zřícenina hradu Košumberk

Kraj: Pardubický
Okres: Chrudim
GPS souřadnice: 49.883870N, 16.034439E
Adresa URL: www.kosumberk.cz/hrad-kosumberk.php

Upravené zříceniny gotického hradu Košumberk najdeme na výrazném návrší nad údolím říčky Novohradky ve stejnojmenné obci, části městečka Luže.
Založení hradu je odhadováno na rok 1300 z iniciativy Ojíře z Košumberka, první zmínky pochází z roku 1312. Roku 1372 jsou uváděni jako vlastníci páni z Chlumu, zakladatelé rodu Slavatů (Slavatové z Chlumu a Košumberka). Ti hrad přestavěli do pozdně gotického stylu.
V roce 1573 hrad vyhořel po zásahu bleskem. Zhruba v roce 1600 zde byl přistavěn velký renesanční zámek. O tom svědčí letopočet na bráně budovy purkrabství, která má renesanční kabát s dodnes tomuto stylu typickými psaníčky (sgrafity). Jak vyplynulo z dopisu Diviše Slavaty, gotický vzhled hradu přestal zřejmě vyhovovat nárokům tehdejšího panstva.
V době třicetileté války Košumberk chátral, většina peněz směřovala na válečné výdaje a navíc ani Košumberk neunikl útokům Švédů, kteří jej během několika nájezdů zpustošili. Hrad společně s dvorcem na Chlumku odkázala Marie Maxmiliana, rozená Ždárská ze Ždáru, roku 1684 jezuitskému řádu. Ti ovšem raději obývali rezidenci na Chlumku, tudíž hrad dále chátral. Po zrušení řádu převzal objekt náboženský fond.
Koncem 18. století je uváděn jako pustý a postupně se měnil na zříceninu. Roku 1922 získalo zříceniny do své správy Družstvo pro záchranu Košumberka a v letech 1922–1924 byly na hradě provedeny rozsáhlé opravy, zakonzervování a otevřelo muzeum v purkrabství. V roce 1926 byl objekt součástí panství rodu Thurn-Taxisů.
Z hradu Košumberk se dochovaly rozsáhlé zříceniny s mohutnou čtvercovou věží, zbytky parkánové zdi s válcovými baštami a zříceniny paláce, v jehož sklepení je lapidárium kamenných plastik a architektonických článků. V areálu je renesanční budova purkrabství, kde bylo zřízeno hradní muzeum a odkud jsou prováděny prohlídky s průvodcem.
Hrad je dostupný pěšky z města Luže chodníkem přes park léčebny (asi 1,5 km) nebo autem silnicí od Luže směrem na obec Bílý Kůň, zaparkovat lze přímo u hradu.
Ze zřícenin máte pěkný výhled na široké okolí a město Luže.